

เทศน์เช้า วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๙

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้เชื่อพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรัยเป็นที่พึ่งที่อาศัย

ก่อนนอนเรากราบพระก่อนเพื่อเป็นมงคลชีวิต ตื่นแล้วเรากราบพระของเรา นั่งสมาธิภาวนาชั่วครู่หนึ่งเพื่อตั้งสติสัมปชัญญะให้จิตใจสมบุรณ์ ออกจากบ้านไหว้พ่อไหว้แม่ จะไปทำบุญไง จะไปทำงาน ก็กราบล่าพ่อลามาแม่ กลับจากที่ทำงาน สวัสดิ์พ่อ สวัสดิ์แม่ พ่อแม่จะมีความสุขมาก ลูกเราเป็นคนดี

คำว่า “คนดี” ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระพุทธศาสนาให้เชื่อกรรม กรรมคือการกระทำ กรรมดีและกรรมชั่ว

ถ้ามีคุณงามความดีของเรา เห็นไหม คนเกิดมา เกิดมาบางคนชีวิตคาบซ้อนเงินซ้อนทอง มีความสุขหมด แต่ส่วนใหญ่แล้วถ้าอึดอัดขาดแคลนเงิ ชีวิตข่มขื่น ชีวิตมีความสุข มีความทุกข์ มีความข่มขื่นต่างๆ

มันผ่านไปแล้ว ไม่ต้องไปกังวล ไม่ต้องไปเสียใจ ไม่ต้องไปยึดมันถือมัน มันเป็นการสอนเรา เป็นธรรมะไง

ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

บุญกุศลเวลามันส่งเสริมขึ้นมา เห็นไหม เวลาสุขภาพดีใจ ตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้ ตกน้ำไม่ไหลก็ต้องว่ายน้ำแข็งๆ ตกไฟไม่ไหม้ เราก็ต้องหลบหลีกของเราให้ได้ไง ด้วยสติด้วยปัญญาของตน ถ้าด้วยสติด้วยปัญญาของตนนะ ธรรมะนี่ไง

“เธออย่ามีอย่างอื่นเป็นที่พึ่งเลย ให้มีธรรมเป็นที่พึ่งเถิด”

ธรรมคือทำคุณงามความดีของเรา แล้วทำคุณงามความดีของเรา เห็นไหม คนไปช่วยคน อุบัติเหตุซ้ำซ้อน ลงไปช่วยเขาแท้ง โดนรถชนตาย นี่ไง ไปช่วยเขา ทำดีไหม ทำดีทั้งนั้นนะ ทำไมอุบัติเหตุมันซ้ำซ้อนล่ะ

อุบัติเหตุซ้ำซ้อนขึ้นมา เราก็ต้องระวังตัวของเรา ถ้าระวังตัวนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสั่งไว้เป็นคำสั่งสุดท้ายเลย ก่อนที่จะปรินิพพาน

“ภิกษุทั้งหลาย เธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด”

ความประมาทนี่แหละ พระพุทธเจ้าสั่งไว้เป็นคำสั่งสุดท้ายเลย ถ้าเราไม่มีความประมาท เราพยายามตั้งสติของเรา แต่มันเรื่องธรรมดาใจ เหมือนการภาวนา เริ่มต้นก็พุทโธๆ แล้วมันก็พุทโธจนหายไปเลย หายมันลืมล่ะ

จิตของคนเป็นอย่างนั้นล่ะ มันเหนียวอ่อน มันอ่อนล้า แล้วมันก็หายไปเลย แล้วหายไปอย่างนั้นล่ะหายแบบโลกๆ หายแบบเราเงินหาย

เงินหาย ของหายไปแจ้งตำรวจ พุทโธหายๆ มันหายอย่างไร

ถ้าพุทโธหายๆ ของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หายไปด้วยสติด้วยปัญญา มันรู้แจ้งตลอด โอ้โฮ! มันมหัศจรรย์นะ

มหัศจรรย์อะไร

ใจมหัศจรรย์

ใจของคนลึกลับซับซ้อนมาก แล้วใจของคนตกอยู่ใต้พญามาร แล้วเราเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เรามีความศรัทธาในพระพุทธศาสนา แล้วเราทำของเรา ทำจนพุทโธหาย พุทโธหายก็หายไปหมดเลย

แต่ครูบาอาจารย์ พุทโธหายโดยวิถุทธาตุ โดยคำระลึก แต่มันชัดเจนที่หัวใจ มันไปหายตรงไหน เพราะเข้าไปเจอตัวจริง ตัวจิตเดิมแท้ของตน มันจะหายไปไหน มันหายแบบโลกๆ ใจหายแบบการสื่อสารใจ แต่ตัวมันชัดมาก ชัด ไม่มีเวินวรรค ไม่มีขาดสติ

นี่พูดถึงถ้ามันเป็นข้อเท็จจริง ถ้ามีอำนาจวาสนามันจะเข้าถึงตรงนั้นได้ ฉะนั้น เข้าถึงได้ แม้แต่พระยังทำได้ยาก โอ้เราชาวพุทธ นักปฏิบัติ พุทธโหยาทั้งนั้นเลย หายทั้งสติ หายทั้งคำบริกรรม หายทั้งเหตุ หายทั้งผลที่จะเกิดขึ้นกับตน แล้วก็ไปเอาอารมณ์มายึดมั่นถือมั่นไง แล้วก็ระลึกอารมณ์อยู่อย่างนั้นนะ ก็เลยติดอยู่นั่นแหละ นั่งที่ไรว่างหมดเลย หายหมดเลย

กรรมคือการกระทำ กรรมดีและกรรมชั่ว

กรรมดี ทำด้วยความถูกต้องชอบธรรม มันจะละเอียดลึกซึ่งเข้าไปเห็นความมหัศจรรย์ในหัวใจของตน ที่มหัศจรรย์ มหัศจรรย์ในวิญญูะนี้มาก

แต่เวลาพุทธโหยาของเราหาย เหมือนกับประชาชนทั่วไปที่ทรัพย์สินหาย แล้วก็ไปแจ้งความแจ้งตำรวจว่าของหาย ของตกหาย คนอื่นเก็บให้ สิทธิยังเป็นของเราอยู่ เวลาคนเก็บแล้วไม่คืนเรา นั่นแหละเขาผิดกฎหมาย ผิดเพราะอะไร

เพราะเราเป็นเจ้าของทรัพย์ เจ้าของทรัพย์นั้นยังไม่ละการยึดถือมั่นทรัพย์นั้น ทรัพย์นั้นยังเป็นของตน แม้แต่ที่มันตกอยู่ แล้วคนมาเก็บไป คนเก็บไป ถ้าคืนนะ ก็ให้มีรางวัล ให้มีสินน้ำใจต่อกัน ให้สิ่งทีว่าเป็นความถูกต้องชอบธรรม ถ้าเขาคืนให้โดยความเป็นธรรม เห็นไหม แล้วถ้าเขาไม่คืน เขายึด เดี่ยวตำรวจจับ ผิดกฎหมาย เพราะเป็นสิทธิของเรา

พุทธโหยาๆ แล้วสิทธิ์เอ็งอยู่ไหน สิทธิ์เอ็งก็ไม่มีเลย เพราะเอ็งหายไปเลย ถ้าสิทธิ์มันยังมีอยู่นะ มันจะฟื้นฟูของเราขึ้นมา ถ้าฟื้นฟูของเราขึ้นมา ตั้งสติของเรา มันก็อยู่ที่กรรมดี กรรมชั่ว ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติได้ง่ายรู้ง่าย เขาก็ได้สร้างคุณงามความดีของเขาма แล้วสร้างคุณงามความดีของเขาма เขาก็อาบเหงื่อต่างน้ำของเขาма

พระพุทธานุสาสนาไม่มีของฟรี ไม่มีของอ่อนหวานขอ ไม่มีของทีไปแย่งชิงจากใคร ของมีเจ้าของ ไม่แตะ เจ้าของไม่ให้ ไม่รับ ของเขา สิทธิของเขา เราไม่แตะ ไม่แตะทั้งสิ้น

ในโบราณนะ เวลาคนที่เขาเข้าใจเรื่องนี้ไง เขาเวลาหลงทิศหลงทางขึ้นไป ไปเห็นสวนของใคร เขาทำไม้ขอไว้ แล้วไปเกี่ยวไว้ ขอ ขอเพื่อประทังความหิวกระหาย ขอเพื่อดำรงชีวิตต่อไป

เจ้าของเขามาเห็นนะ เขาให้อภัย เพราะว่าเขาไม่ได้มาลัก แล้วเพื่อไปเป็นธุรกิจสินค้าซื้อขาย ถ้าลักเป็นธุรกิจ สอนทั้งสอนไม่พอหรอก มันเอาจนหมดนะ แต่คนกินแค่อิมนะ หนสองหนมันก็อิมแล้ว แล้วเขาทุกข์เขายากมา เราให้ทานเขา เขาเอาไม่ขอไว้ ไม่มีบาปไม่มีกรรมต่อกัน

พระ เวลาไปที่ไหน ถ้าไม่มีเจ้าของ บังสกุลเอา ถือบังสกุล ไม่มีผู้ถือสิทธิ์ ขอบังสกุล แต่ถ้ามีบุคคลไปด้วย ให้ประเคน

พระไม่รับประเคน จะหยิบใช้สอยโดยตัวเองไม่ได้ ไม่ได้ ถ้าเป็นพระที่ดั่งาม เพราะอะไร เพราะเคารพธรรมและวินัยไง เคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง ถ้าเคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง ผู้ที่แสวงหาครูบาอาจารย์ที่ดั่งาม เขาจะศึกษาอย่างนี้

แล้วเวลาเห็นพระเขาเดินผ่านไปผ่านมา เขาไม่แตะอะไรเลย มันมีอะไรแล้วละ ถ้าเราเข้าไป เขาเรียกว่าอุปัฏฐากไง การกสงฆ์ ต้องฝึกต้องหัดขึ้นมา จะเป็นเองไม่มี ของที่เป็นเองไม่มีเกิดมาแล้วนะ จะเรียกร้องสิทธิของตัวเอง จะเอาอย่างที่ความพอใจของตน ไม่มี

แต่ถ้าเป็นบุญกุศลนะ เขามาคุ้มครองดูแล เขามาปกป้องเลย เพราะอะไร เพราะเขารักของเขา เขาทะนุถนอมของเขา เขาดูแลของเขา ถ้าเป็นศรัทธาของเขา

แต่ถ้าเป็นความโลภ มีแต่การแย่งชิง แย่งแย่ง แย่งชิงไง นั่นมันเป็นเรื่องโลกๆ ถ้าเรามีสติปัญญา เราไม่ประมาทไง ไม่ร่วมวงนี้ ไม่ร่วมสังฆกรรมกับพวกนี้ เขาจะทำอะไร มองเศร้า สังเวช

ไอ้คนที่ทำนะ มันปลื้มอกปลื้มใจนะ โอ้โฮ! ฉันทึ่ยิ่งใหญ่ ฉันทึ่ได้ตามสมความปรารถนา

เวรกรรมของสัตว์

ฉะนั้น เธอจงมีธรรมเป็นที่พึ่งเถิด ถ้ามันจะขมมันจะขื่นในชีวิต เราก็มีสติปัญญาของเรา มันต้องผ่านเหตุการณ์นี้ไป พอผ่านเหตุการณ์นี้ไป ความขื่นความขม เพราะอะไร เพราะไม่ได้ตั้งสมความปรารถนา ไม่ได้อย่างที่ความพอใจของตน

ความพอใจของตน สิ่งที่ไม่พอใจ ตัณหาความทะยานอยากมันกดขี่ มันขื่นมันขม ถ้าเรามีสติปัญญา เรามีสติปัญญา เราดำรงชีวิตของเราต่อเนื่องไป เวลาสติปัญญามันฟื้นขึ้นมา สิ่ง

น้ำมันไม่มีความจำเป็นอะไรกับเราเลย ของมันไม่เกี่ยวอะไรกับเราเลย แต่มันขึ้นมันขมนะ มันขึ้นมันขมเพราะเราไปยึดมันถือมันมันไว้

แม้แต่กาลเวลาก็กินตัวมันเอง

สิ่งในโลกนี้มันเป็นข้อเท็จจริงของเขา เป็นข้อเท็จจริงนะ

ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมชาติฤดูกาลมันเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ฤดูกาลมันเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพราะให้มีการทำเกษตรกรรม ให้มีอาหาร ให้ดำรงชีวิต ให้มันหมุนไปไง มันต้องเคลื่อนไหว มันต้องหมุนของมันไป ชีวิตถึงดำรงอยู่ได้ไง ถ้าชีวิตดำรงอยู่ได้ โดยสัจจะโดยความจริงของชีวิตไหม

แล้วสิ่งที่มันขึ้นมันขม มีสติปัญญา มันต้องผ่านไป พอมันผ่านไป สิ่งที่ยังผ่านไป ความขึ้นขมนั้นมันบทเรียน เวลามันปลอดโปร่ง เห็นไหม แล้วมีใครทำให้ล่ะ

หัวใจของเราไง ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง ชุบชีวิตของเราไง พอชุบชีวิตของเรา เห็นไหม จะกราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าร้อยหนพันหนๆ ไง

แล้วกราบพระพุทธเจ้า กราบที่ไหน

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านกราบโดยท่านระลึกถึง แล้วกราบเลย

ไม่ต้องไปหาพิธีกรรมอะไรที่มันยิ่งใหญ่ ใต้นั้นโลกๆ ทั้งนั้นเลยนะ เขาเรียกเจือด้วยอามิส มันมีอามิสสินจ้าง มันถึงเป็นรูปเป็นท่าอะไรขึ้นมาได้

แต่ถ้าเราเป็นธรรมนะ ธรรมะเป็นธรรมชาติ แต่หัวใจของเราที่ยิ่งใหญ่ เห็นสิ่งใดที่มันขัดหูขัดตานะ ถ้ามันเป็นไปได้ เราก็ตกก็เดือน ถ้ามันเป็นไปได้ ถ้าเป็นไปไม่ได้ มันเรื่องของสัตว์เดี้ยวเจ้าหน้าที่ที่เขาคุ้มครองดูแลกฎหมายเขาต้องจัดการของเขา

เจ้าหน้าที่คุ้มครองดูแลกฎหมายเป็นพวกเขา ไม่จัดการของเขา มันก็สร้างสมปมให้มันยิ่งใหญ่ขึ้นไป เวรกรรมก็ต้องมากขึ้นไปโดยธรรมชาติของมัน ถึงเวลากรรมมันให้ผลนะ ถึงที่สุดแล้วนะ ชื่อคอมันจะใส่คอเขา มันเรื่องกรรมของสัตว์ แล้วหนีไม่พ้นหรอก หนีไปไม่ได้

หนีกฎหมายได้ หนีคำวิพากษ์วิจารณ์ได้ หนีเวรหนีกรรมไม่ได้ ความลับไม่มีในโลก คนทำมันรู้ พอมันทำแล้วมันฝังลงที่จิตทั้งนั้น แล้วกรรมดี การกระทำที่มันกดขี่ข่มเหงเขา มันเป็นบุญเป็นกุศลมาจากไหน

การกระทำที่มันเชิดชูบูชา รักษาปกป้องคุ้มครองผู้ที่อ่อนแอกว่า เพราะอะไร เพราะเขามีเวรมีกรรมของเขา เราคุ้มครองดูแลเขา

นี่ไง ตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้ไง ตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้ ก็เมตตากรุณาไง เมตตากรุณาที่รู้ที่เห็น ถ้ามีอำนาจวาสนา เราจะช่วยเหลือเจือจานกันได้

ถ้าเราไม่มีอำนาจวาสนาต่อกัน โลกทั้งโลก สิ่งที่เขาขาดแคลน ขาดแคลนอาหาร ขาดแคลนทุกอย่าง เราไม่รู้ไม่เห็นนะ เวลาไซเสียลไปนะ โอ้โฮ! ไอ้ที่แหล่งน้ำ ภัยแล้ง ใช้น้ำน้ำท่วมตาย ใช้น้ำตกเขาตาย ใช้น้ำไปดำน้ำทะเลตาย

เรานั่งลง หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ เราจะเอาหัวใจของเราที่ชุ่มชื้นแจ่มแจ้ง ใครทำความสงบของใจนั้นคือพุทระ พุทธะนั้น ถ้าเข้าถึงนั้นแล้วจะศรัทธาในพระพุทธานุภาพ ศรัทธาโดยเป็นอจลศรัทธามั่นคง

ไอนี้เรา เราศรัทธาของเรา มันศรัทธา มันเลื่อม มันเจริญงอกงาม ก็เลื่อมไปโดยข้อมูล เหตุผลของที่มันขมมันชื่นในหัวใจของตน

ทำไมโลกเป็นแบบนี้ ทำไมโลกไม่มีเมตตากรุณาต่อกัน ทำไมโลกนี้ทำไมเหยียบย่ำทำลายกัน

มันเป็นเรื่องทางโลกไง ถ้าทางโลกนะ เป็นทุนนิยม เป็นการแข่งขัน แข่งขันเพื่อเทคโนโลยี แข่งขันเพื่อความเจริญงอกงาม เป็นการแข่งขันด้วยสติด้วยปัญญา แต่ถ้ามันเป็นคอร์รัปชัน มันเป็นการเอารัดเอาเปรียบ อันนั้นมันเป็นการหมกเอาแต่ความขมความชื่นไว้ในหัวใจของแต่ละบุคคล

ถ้าเรามีการแข่งขันด้วยความเป็นธรรม สิ่งใดที่พลาดพลั้งอะไร มันก็เป็นประสบการณ์ชีวิตว่า ต่อไปเราต้องฉลาดขึ้น ต่อไปเราต้องพัฒนาขึ้น

เพราะดูเด็กๆ มันรู้หมดไปเลยนะ แล้วมันรู้อะไรมันฟังหมดเลยนะ มันไร้เดียงสาไง พอโตขึ้น สังคมก็ต้องอบรมเขา โตขึ้นเขาต้องมีสติปัญญาเขา โตขึ้น เราก็ต้องรักษาชีวิตของเรา ชีวิตของเรา เห็นไหม

ใครจะดี ใครจะชั่ว มันเรื่องของเขา เราจะดูแลรักษาหัวใจของตน

เราเชื่อในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เราเชื่อในองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปัญญาธรรม เมตตาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าครอบครอง คุ้มครองดูแลชาวพุทธของเรา

แล้วชาวพุทธก็จะบอกว่า ทำดีไม่ได้ดี ทำดีไม่ได้ดี

เราก็เหมือนกัน นั่งสมาธิก็ได้ ใช้ปัญญาาก็ไม่เป็น ทำไมมันโง่เง่าเต๋าคู่ขนาดนั้น

มันต้องเข้าไปหาครูบาอาจารย์ให้ท่านแหวกจอกแหน สิ่งที่ปกคลุมหัวใจของตน

น้ำใสๆ มันอยู่ในใจของเรา น้ำใสๆ แต่มันโดนพญามาร ตัณหาความทะยานอยากมันครอบงำไง แล้วก็ทำดีก็ไม่ได้ดี ภาวนาก็ไม่เป็น ภาวนาก็ไม่ได้

ระลึกถึงครูบาอาจารย์แล้วเวลาระลึกถึงครูบาอาจารย์ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านบอกไม่ให้แข่งหน้าแข่งหลัง

คือระลึกถึง ระลึกถึงที่ว่าท่านได้ตรากตรำ ท่านได้ตรากตรำมาขนาดไหน หัวใจของท่านถึงดีงาม ไม่ใช่หลวงปู่มั่นจะลอยมาจากฟ้า ไม่ใช่หลวงตาพระมหาบัว ทุกคนก็เอามายืนให้เรา

หลวงตาพระมหาบัวเวลาท่านพูดถึงนะว่า เวลาท่านอยู่ในป่าในเขา ๙ ปีนั้นนะ ระลึกถึงแล้วมันเสียวๆ มันทำได้อย่างไร มันทำได้อย่างไร

มันทำได้เพราะมันมีความขมขื่น ความบีบคั้น เราจะต่อสู้กับมันไง แต่เวลาจอกแหนท่านแหวกออกหมดแล้วไง มันมีแต่น้ำใสๆ ทำได้อย่างไร เพราะมันไม่มีจอกแหนให้ทำไง มันมีแต่น้ำใสๆ ใสๆ ใสๆ ทำได้อย่างไร ทำได้อย่างไร

ถ้ามีจอกแหน ทำได้ เพราะการคมนาคมเราก็ไปไม่ได้ การสื่อสารของเราก็ไปไม่ได้ ทำสิ่งใดจะติดต่อกับสังคมภายนอกไม่ได้ จอกแหนมันปิดมันบังหมดเลย

นี่ก็เหมือนกัน ความรู้สึก ความพอใจของเราปิดกันไว้หมดเลย น้ำใจของคนอื่น คนอื่นเขาต้องการอย่างเรา ต้องการความปลอดภัย ต้องการความสะดวก ต้องการอะไร เราก็ต้องการ เขาก็ต้องการ แบ่งกัน เจือจางกัน ช่วยเหลือกัน ดูแลกัน

“เธอจะมีธรรมเป็นที่พึ่งเกิด”

ถ้ามีธรรมแล้ว ธรรมะจะคุ้มครอง

ไม่ต้องไปหาสิ่งใดมาคุ้มครองเรา

สิ่งที่คุ้มครองชาวพุทธคือธรรม กรรมดี ทำดีเพื่อตัวตน มีศีลเป็นรั้วรอบขอบชิด มีธรรมเพื่อคุ้มครองชีวิตของตน แล้วถ้าฝึกหัดประพฤติปฏิบัติธรรม มันจะได้รสของศีล รสของสมาธิ รสของปัญญา รสของภาวนามยปัญญา เห็นกิเลสตายต่อหน้าต่อตา วิ่งหนีทางจุกตูดไปเลย ถ้าเราทำคุณงามความดี

แล้วทำได้ดีดีไหม

เห็นๆ นะ ถ้าทำดี ถ้าทำดีคือภาวนาเป็น ภาวนาได้ มันก็รู้เห็น

ถ้าทำดีๆ ถ้าทำดีแล้วภาวนาไม่ได้ มันก็ทำดียังไม่สมเหตุสมผล ก็พยายามฝึกหัดปฏิบัติของตน ตั้งใจของตน ตั้งสติของตน

ไม่มีอะไรเป็นที่พึ่ง

ศีล สมาธิ ปัญญาของใจเราต่างหาก

หัวใจที่ขมขื่น ทุกข์กับสุข ต้องการแล้วไม่สมความปรารถนา ฝึกหัดปฏิบัติไป ปัจจุบันตั้งสันติภูมิจิโก เป็นสมบัติของใจดวงนั้น เอวัง